

Metsien monikäyttö

2026

Mitä metsien monikäyttö tarkoittaa?

- Metsää käytetään useisiin eri tarkoituksiin saman aikaisesti
- Puunmyynnin lisäksi metsänomistajat voivat saada myös muita hyötyjä.
  - Vuokratuloja metsästyksestä
  - Korvausta luonnonsuojelusta
- Sopivassa kohteessa on mahdollista tuottaa vähemmän puuta ja painottaa virkistysarvoja

Keruutuoteet

- Jokaisenoikeuksien avulla ihmiset voivat kerätä luonnontuotteita, kuten marjoja ja sieniä.
- Suomessa jopa 58 % väestöstä marjastaa ja 40 % sienestää.
- Tärkeimmät keräilytuotteet ovat puolukka ja mustikka.
- Sienistä kerätään kanttarelleja, suppilovahveroita, tatteja ja erilaisia rouskuja.
- Puiden lehtiä ja kuusen kerkkiä ei saa kerätä ilman maanomistajan lupaa.

Karpaloita löytyy suolta myöhään syksyllä.

Virkistysmahdollisuudet

- Metsät tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia ulkoiluun
  - kävely
  - juoksu
  - suunnistus
  - muu liikunta
- Suomalaiset ulkoilevat luonnossa keskimäärin 170 kertaa vuodessa.
- Metsässä saa myös ratsastaa.
- Moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ei saa ajaa metsässä ilman maanomistajan lupaa.
- Metsäomistajalle myös metsätyöt voi olla virkistäytymistä

Metsästys

- Se on tärkeä osa metsien monikäyttöä.
- Suomessa on noin 300 000 aktiivista metsästäjää.
- Metsästykseseen tarvitaan metsästyskortti.
- Suomessa on 34 metsästettävää nisäkäslajia ja 26 linturiistaeläintä
- Tärkeimmät metsästettävät lajit ovat hirvi, valkohäntäpeura, metsäkauris, jänikset, kyyhkyt, sorsalinnut ja metsäkanalinnut.
- Myös pienpetoja kuten kettuja ja supikoiraa metsästetään.

Luontomatkailu

- Kansallispuistot ja yksityismetsät tarjoavat matkailumahdollisuuksia ja elämysmatkailua.
- Suomessa on 41 Kansallispuistoa eri puolella Suomea
  - Ovat suuria luonnonsuojelualueita, joiden tehtävänä on säilyttää luonnon monimuotoisuus ja mahdollistaa luonnosta nauttiminen opastetuilla reiteillä.
- Metsäympäristöä voidaan hyödyntää myös kuntoutuspalveluissa
- Luonnon terveyshyödyistä on tutkittua tietoa. Oleskelu luonnossa elvyttää, rauhoittaa, lievittää stressiä ja lisää vastustuskykyä.
- Sydämen syke ja verenpaine laskee metsässä
  - jo 15- 20 minuuttia riittää mielialan kohenemiseen

Metsämaisema

- Metsämaiseman hoito on tärkeää niissä kohteissa, jotka näkyvät kauas.
  - Vaarat
  - Mäet
  - Harjut
  - Kallioalueet
  - Rantametsät
  - Saaret teiden varret

- Lähimaisemaa voidaan kaunistaa korostamalla yksittäisiä järeitä puita, suuria kiviä, kallioita ja kulttuuriperintökohteita.

- Onnistunut metsämaisemanhoito hyödyttää myös monimuotoisuutta ja vesiensuojelua.

Metsien suojelu

- Metsien monikäyttöä on myös niiden suojelu.
- Metsänomistaja voi suojella metsää vapaaehtoisesti METSO-suojeluohjelman kautta.
- Metsänomistaja saa korvausta suojelusta.
- Suojeltavia metsätyyppejä löytyy runsas ravinteisista kohteista, vanhoista metsistä ja soilta, jossa kasvaa puuta
- Metsää voi suojella myös ilman maksettavaa korvausta

Ekosysteemipalvelut

- Ekosysteemipalvelut tarkoittavat kaikkea ihmisille metsästä saatavaa aineetonta ja aineellista hyötyä.
  - Säätelypalvelut
    - Veden suodattuminen, melun väheneminen, eroosion estäminen
  - Ylläpitopalvelut
    - Hiilen kierto ja yhteyttäminen
  - Kulttuuripalvelut
    - Luontomatkailu ja virkistäytyminen
  - Tuotantopalvelut
    - Puun tuottaminen, marjat, sienet, keräilytuotteet, riista

Metsien sertifiointi ja monikäyttö

- Käytössä on kaksi sertifiointijärjestelmää: PEFC ja FSC
  - PEFC on yleisemmin käytössä
- Sertifiointijärjestelmät turvaavat metsien monikäyttöä.
- Sertifiointin vaatimukset koskevat:
  - ulkoilureittien kulkukelpoisuutta,
  - metsästys- ja riistanhoitomahdollisuuksia
  - luonnontuotteiden keruumahdollisuuksia
  - Jokaisenoikeudet turvataan

Lähteet:

- Metsänhoidon suositukset <https://metsanhoidonsuositukset.fi/>
- Suomen riistakeskus <https://riista.fi/metsastys/>
- Luontoon <https://www.luontoon.fi/>
- Mieli <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi>